

סיכום דיון הועדה הארצית

21.1.2019

ישיבה לסיכום שנה בהשתתפות ד"ר אביגדור קפלן-מנכ"ל משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים.

נוכחים:

עירית דרואינסקי – משרד הביטחון ; ירון בראון, ענבל דור-קרבל – נציגי העמותות ; מירב שלו, אברהם לוי, שרי שלזינגר - משרד החינוך ; אריאלה איטח קבו – צה"ל ; יואב בוקעי – ג'וינט אשלים ; מירב דדיה-מולד, ציפי נחשון גליק – משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים ; עינת רייך, שולה מוזס – נציגות הפילנתרופיה ; שרה כהן – משרד הקליטה ; רחלי ירדן – משרד המשפטים ; אפרת בנימין – המשרד לשיוויון חברתי ; אלדד ימין – המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל ; איריס צור – נציגת השלטון המקומי ; איל מדן – משרד האוצר ; הילה סופרמן-הרניק, שלומית פסח-גלבוע, קמליה גולן, אשרת דקל-זגורי – מטה יתד.

מוזמנים:

ד"ר רמי סולימני, מנכ"ל ג'וינט אשלים ; יעל בלה אבני, אירית וינברג-ביבי – קרן רש"י ; שלי נורדהיים – משרד העבודה והרווחה, זרוע העבודה.

ענבל לוריא – משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, לשכת מנכ"ל.

חסרים:

זהבה לצ'ה – הרשות לשירות לאומי אזרחי ; רחלי שטרן – משרד הבריאות ; חן ברוך-כהן – משרד השיכון ; חיה יצחקי – יועצת אקדמית ליתד.

פתיחה:

ד"ר אביגדור קפלן, מנכ"ל משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים

ישנה חשיבות גבוהה לטיפול בילדים, נוער וצעירים בכלל ולתכנית יתד בפרט. ככל שנשכיל לקדם, להוציאם ממעגלי המצוקה נשפר את הן מצבם האישי והן את מצב המשק והמדינה כולה.

שמח לראות את שיתוף הפעולה הבין משרדי הלכה למעשה, זהו מהלך חשוב ויוצא דופן המאפשר להגיע להישגים מרשימים, לניצול נכון של התקציבים למטרות שנועדו להן. גם העבודה באמצעות הרשויות המקומיות מאפשרת להשיג תוצאות בכל מקום שהצעיר גר. מקווה שהרשויות תדענה לנצל את מלוא התקציבים ולהשתמש בכל המשאבים שהועמדו בצורה אופטימלית.

ד"ר רמי סולימני, מנכ"ל ג'וינט אשלים

בעבר, סוגיית הצעירים במצבי סיכון לא טופלה בצורה לאומית מסודרת ומאורגנת. באמצעות תכנית יתד, הנושא מטופל לראשונה תחת מטרייה של הממשלה. בשיתוף פעולה וחשיבה משותפת יחד עם משרד הממשלה וארגוני המגזר השלישי, נבנתה התכנית הלאומית לצעירים במצבי סיכון בהובלת משרד הרווחה. העבודה בתכנית היא סוג חדש של עבודה משותפת, הנשענת על עקרונות הקולקטיב אימפקט וההוגנות בשותפות – הכרה בערך הייחודי של כל אחד מהשותפים. כל השותפים ראויים להערכה על ההתמדה וההשתתפות הפעילה בתכנית. יחד עם משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים אנו פועלים לתרגם את מטרות התכנית לעשייה ולמדיניות תוך כדי למידה מתמדת.

סיכום פעילות יתד 2018

מירב דדיה מולד

סיכום פעילות יתד ב 2018 מפורט [במסמך ובמצגת](#) 'סיכום פעילות יתד 2018'. להלן נקודות נוספות שעלו בישיבה ומתייחסות למידע המופיע במסמכים אלה:

- כרגע נאספים נתונים מספריים רק על הצעירים המקבלים שירות מהרווחה. זהו מידע חלקי. בימים אלה מפותחת מערכת מידע לשותפים שתאפשר הקמת מאגר מידע אחיד של צעירים המקבלים שירותים מכלל השותפים.
- למרות אחוז האיוש הגבוה של תקני עו"ס יתד ברשויות, קיים פער באיוש בעיקר במחוז הדרום ברשויות הבודאיות. עקב מחסור בעו"ס שיוצר קושי בגיוס ושימור עובדים.
- בתחום ההכשרות ישנה תשומת לב מיוחדת להנגשת הידע והכלים המפותחים ביתד לכלל העובדים עם צעירים. ישנה גם התאמה של ההכשרות לאוכלוסיות ייחודיות כמו החברה החרדית והערבית.
- במסגרת פיתוח וביסוס השותפות בתכנית, הוגדו תהליכי עבודה מסודרים עם שירותים ומשרדים שותפים ליצירת רצף במעבר של בני הנוער ממסגרות חינוך וטיפול לחיי הבגרות.
- פתיחת תכניות לצעירים ברשויות המקומיות: 44% מהרשויות המקומיות פתחו תכניות במהלך 2018, בהתאמה לצרכים והתשתיות הקיימים בכל רשות. חלק מהרשויות ביקשו לבצע את התוכניות באמצעות מכרז ממשלתי, אשר נערך בימים אלו.
- הקשיים בפתיחת התכניות נבעו משנת הבחירות, קושי של חלק מהרשויות להעמיד "מצי'נג" של 25% מהתקציב, וכן העובדה שהתקציב הוקצה רק בראשית השנה לאחר שכבר נסגרו תכניות העבודה ברשויות. ההערכה היא כי בשנת 2019 יהיה ביצוע גבוה יותר ברשויות.
- מטה יתד רואה חשיבות גדולה בפיתוח וביסוס השותפות והסנכרון בין כל הגורמים העובדים עם צעירים, ברמה הארצית, המחוזית והיישובית. לתיאום והשותפות תוצאות של ממש בשטח, לדוגמה ההחלטה לתת שירותי רווחה לחיילים ומשפחותיהם שהתאפשרה בעקבות העבודה המשותפת בין משרד הרווחה וצה"ל בנושא.

המהלך שמטה יתד מקדם עם השותפים לתכנית הוא אכן מורכב. כפי שאפשר לראות מסיכום הפעילות השנה, לתכנית יש הישגים לצד נושאים ותחומים בהם עדיין נדרש פיתוח.

מאמצים מרכזיים לפיתוח ויישום ב - 2019

טיפול בחובות:

רחלי ירדן, משרד המשפטים

הנושא זוהה כאחד הצרכים המרכזיים של צעירים. מקורם של החובות הוא חוסר משאבים או התנהגות כלכלית לא נכונה ופיתוי לעסקאות לא טובות.

בעקבות זיהוי הצורך ודיון שנערך מספר גדול של שותפים ומחזיקי עניין, גובשו פעולות מרכזיות ל 2019:

- חקר התופעה על מנת להבין את היקפה ואת אבני הדרך ליצירת חובות. חסר מידע בנושא.
- הכשרת עו"ד של הסיוע המשפטי שיתמחו בטיפול בחובות של צעירים.
- בחינה של מענים נדרשים ופיתוחם: קרן לסיוע בהחזר חובות ללא ריבית (בכפוף להשתלבות בתהליך ליווי ושיקום), חינוך כלכלי למניעת חובות, פיתוח קליניקות כלכליות-משפטיות לסיוע לצעירים בחובות.
- לצורך קידום הנושא הוקמו שלושה צוותי עבודה ממוקדים שיעסקו ב: חקיקה ורגולציה, פיתוח קליניקות, אחריות תאגידית וחינוך פיננסי

התייחסויות:

- חשוב לעבוד במקביל – למפות את התופעה ולפתח את הפתרונות בו בזמן.
- בהקמת הקרן לסיוע בהחזר חובות ניתן לגייס את הפילנתרופיה על מנת לזרז את הקמתה.
- בהכשרת עורכי דין חשוב לאתר עורכי דין דוברי שפות כדי לייצר קשר עם אוכלוסיית העולים במיוחד עם אלו עם ותק קטן בארץ.
- יש לבחון אפשרויות להפרדה בין הצעיר לבין חוב שנוצר כתוצאה מהתנהלות בעייתית של הוריו.

השכלה

יואב בוקעי, ג'וינט אשלים

נושא ההשכלה עלה על סדר היום מספר פעמים בפורומים השונים, בהיותה מפתח למוביליות חברתית ושיפור מצבם של הצעירים בהווה ובעתיד. לצעירים רבים פערים לימודיים גדולים, שמתבטא גם בהיעדר תעודות השכלה וגם בפער בין התעודות ובין רמת הידיעות בפועל. בנוסף, צעירים מתמודדים עם הקושי לממן לימודים ולממן את החיים במהלכם. במהלך 2019 נתמקד בפעולות הבאות בתחום ההשכלה:

- מיפוי מדויק של צרכים ושחקנים בתחום.
- בניית תכנית פעולה לנושא של השכלת צעירים בשיתוף כלל המשרדים הרלוונטיים.

התייחסויות:

- בקרב נערים בסידור חוץ ביתי אחוז המסיימים עם בגרות הוא נמוך מאוד מהאוכלוסייה הכללית ונדרשת תשומת לב ייחודית לכך.
- יש להגיע לשיתוף פעולה ותיאום בין משרד העבודה והרווחה לבין משרד החינוך בכל הקשר להכשרה מקצועית של נוער וצעירים, להקנות להם כישורי חיים ומיומנויות ממשיות וגם תעודות המאפשרות להם השתלבות במשרות מבוקשות ומקצועות מתחכמים ומתגמלים בתעשייה.

- קיימים היום חסמים למימוש האפשרות לשימוש בוואוצ'רים להכשרה מקצועית (בעיקר הצורך במימון נוסף על ידי הצעיר/ה, והמנגנון של קבלת החזר שכ"ל בדיעבד), וכן למימוש ההשתלבות בהכשרה מקצועית קבוצתית לצעירים. יש לתת את הדעת על הסרתם.

עבודה עם חיילים

אריאלה איטח קבו – צה"ל

במהלך 2018 הוסדרו ממשקי העבודה בין צה"ל ויתד, ונפתחו מספר פרויקטים משותפים המאפשרים לתת מענה טוב יותר לחיילים ומשפחותיהם. בין היתר הוסדר הקשר בין עו"ס יתד ללשכות הגיוס, ובין מכוונות ניצוץ ללשכות הגיוס.

פעולות מרכזיות שצפויות במהלך 2019 בנושא העבודה עם חיילים:

- יגויסו רכזים מחוזיים לניהול הקשר בין צה"ל ותכנית יתד משלב המועמד לגיוס, סיוע במהלך הגיוס וטיפול בנושאים משירות.
- יישום מנגנון העברות מידע – המידע הרווחתי על מועמדים לשירות הוא חשוב לצעיר המתגייס כדי להתאים לו את השירות כך שיוכל להשלימו בהצלחה. מידע שמועבר בהסכמת הצעיר והמשפחה מאפשר היערכות טובה יותר לקראת הגיוס ובמהלכו.
- תכנית ניצוץ המלווה חיילים לקראת גיוס ובמהלכו כדי לצמצם אחוזי נשירה משירות, תורחב ל 32 יישובים. התכנית תופעל על ידי רכזים ברשויות המקומיות (במסגרת תקן חדש "עו"ס יתד במיקוד צבא") ומלווים.

מיזם מנטורינג

יעל בלה אבני, קרן רש"י

המחקר מראה כי בגילים צעירים קיומו של מבוגר משמעותי מנבא מוביליות חברתית ומשפיע על איכות החיים של הצעיר שיוכל להישען על דמות אחת מייעצת ומכוונת. תכנית יתד שמה לה למטרה לפתח ולהסדיר את נושא המנטורינג (ליווי על ידי בוגרים מתנדבים) לצעירים במצבי סיכון כחלק מרצף המענים של יתד לצעירים.

פעולות מרכזיות בנושא המתוכננות ל 2019:

- איסוף, פיתוח והנגשת ידע בנושא באמצעות פלטפורמה דיגיטלית
- בחינת מודלים שונים ליישום והפעלת מנטורינג באמצעות פיילוט.
- קביעת מדיניות וסטנדרטים להפעלת מנטורים, ובניית מודל שיפוי.
- בחינת דרכים לפיתוח מנטורינג בחברה הערבית ובחברה החרדית

התייחסויות:

- זה נושא חשוב שמאפשר הנגשה של ליווי לכמות גדולה של צעירים.

- חשוב שהמנטורים יכירו את מכלול המענים והמערכות שיכולים לסייע לצעירים.
- נדרש צריך תמהיל של מנטורים דוברי שפות שיאפשרו הנגשת השירות הזה גם לעולים חדשים.

תעסוקה

שלי נורדהיים, זרוע העבודה, משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים הרשויות המקומיות בחרו להפעיל כ-250 תכניות בנושא תעסוקה במסגרת יתד, כיום כבר עובדים 160 רכזי תעסוקה בתכניות השונות. זהו מוקד מרכזי של העשייה בתכנית. זרוע העבודה, יחד עם תב"ת מפעילים את מעטפת התמיכה המקצועית בעובדי התכניות הללו. הפעולות המרכזיות המתוכננות בנושא ב-2019:

- גיוס רכזים אזוריים.
- התמקצעות של רכזי התעסוקה באמצעות הכשרות, ליווי והדרכה, הסמכה.
- פיתוח עבודה עם מעסיקים והכשרות מקצועיות. בעזרת האגף להכשרה מקצועית.

עדכונים נוספים:

- הוועדה ומטה יתד נפרדים מאברהם לוי, נציג משרד החינוך - המנהל לחינוך התיישבותי בוועדה הארצית, לאור פרישתו. לאברהם תרומה גדולה ומשמעותית לעבודה עם צעירים בוגרי כפרי נוער וצעירים במצבי סיכון בכלל, והוא שותף פעיל ומשמעותי בתכנית יתד מתחילתה.
- נקבעה תכנית עבודה לדיוני הוועדה הארצית במהלך 2019, ותישלח לחברי הוועדה.
- כנס יתד ה-2, בנושא עתידם של צעירים ועתיד העבודה עם צעירים, יתקיים ב-28.2.2019 באולם סמולרש באוניברסיטת תל אביב.

סיכמה: שלומית פסח-גלבוע